

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	De Wereldweide – Het Noordermerk
Adres	Clematisstraat 10
Postcode en plaats	8091VK Wezep
E-mailadres school	dewereldweide@stichtingproo.nl
Directeur	Frits Hilbrink
Adjunct-directeur	
Daltoncoördinator	
Aantal groepen/ klassen (VO)	3 en 2
Aantal leerlingen	47 en 27
Populatie (PO)/ schoolsoort (VO)	PO
Aantal leraren	4 en 4 + 1 o.a.
In bezit van Daltoncertificaat	3 en 3
Bezig met Daltoncursus	1
Nevenvestigingen	Ja
Stand van zaken inspectie	Basis
Visitatie team	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Datum visitatie	23-05-2016
Soort visitatie	☐ 1 ^e licentieaanvraag
	☐ 2e licentieaanvraag
	☒ licentieverlenging
	☐ versnelde visitatie licentieverlenging
	☐ Visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

aanbeveling 1.

Regels van gebruik van vrijheid al vanaf groep 1 aanleren.

evaluatie school

Alle Daltonregels, waaronder het omgaan met vrijheid, worden vanaf groep 1 regelmatig aangeboden en zichtbaar gemaakt. Het blijkt dat we ook de Daltonregels vaker moeten bespreken.

bevindingen visitatieteam

We hebben de daltonregels op het bord gezien en op de taakbrief.
De doorgaande lijn is zichtbaar.

Noordermerk: de kernwaarde vrijheid is daar goed aanwezig. De leerkrachten van groep 1/2 en 3/4 zorgen voor een rustige werksfeer waarin de kinderen keuzes hebben m.b.t. de taak en de keuze van werkplek. De leerkrachten stimuleren de kinderen tot reflectie op de keuzes die ze maken om hun leerdoelen te bereiken (van te voren doelen bespreken en bevragen hoe ze het doel willen bereiken (keuzevrijheid in werkvorm).

Op de Wereldweide is in de groepen merkbaar dat kinderen zelf mogen bepalen welke taken ze willen maken en waar. Er kan nog meer nadruk gelegd worden op het 'hoe'. De kinderen worden geactiveerd om te kijken naar hun eigen inbreng (waarom maak ik bepaalde keuzes m.b.t. mijn werk).

aanbeveling 2.

Zorg voor meer differentiatie in de opdrachten en maak dit zichtbaar op de taak.

evaluatie school

Door handelingsgericht te werken krijgen de kinderen de instructie en verwerking op hun eigen niveau. Het meer zichtbaar maken op de taak blijft een ontwikkelpunt.

bevindingen visitatieteam

We hebben differentiatie op de verschillende taakbrieven gezien .

Er wordt gebruik gemaakt van de niveaus die de methodes aanbieden. Een vervolg op deze aanbeveling zou kunnen zijn de doelen ook op gedifferentieerd niveau aan te bieden (1S/1F). En de wijze waarop de doelen behaald kunnen worden is tevens een vervolgonwikkeling

Er kan meer aandacht besteed worden aan de extra taken op de achterkant van de taakbrief.

aanbeveling 3.

Ruim elke dag tijd in om ook mondeling te reflecteren en maak samen met de reflectie op de taakbrief daar gebruik van.

evaluatie school

Er zijn iedere dag reflectiemomenten. We maken gebruik van de reflectie-dobbelsteen. We zijn verschillende manieren van reflectie aan het uitproberen: plaatsen van smiley's bij het werk, op de taakbrief, enz. Ouders is gevraagd thuis reflectievragen te stellen: wat heb je geleerd vandaag, wat ga je morgen anders doen, enz.

bevindingen visitatieteam

De reflectie is in de basis aanwezig. Dit hebben we gezien. Het visitatieteam vraagt zich af of het reflecteren op de taak met regelmaat gebeurt of dit een incidentele gebeurtenis blijft.

De reflectiedobbelsteen wordt dagelijks ingezet. Ook zijn de smileys op het takenbord en op de taakbrief gezien en kinderen hebben uitleg gegeven over hoe het werkt.

Een vervolgaanbeveling op het gebied van reflectie zou kunnen zijn:

- Vorm een duidelijke visie m.b.t. reflectie en de inzet van verschillende reflectievormen en middelen. Kinderen moeten ook weten waarom ze reflecteren en waarop.

aanbeveling 4.

Neem de taakbrief onder de loep. Deze moet duidelijker en de zaken die er op staan moeten gebruikt worden. Ga sneller over van taakbrief met dagtaak naar taakbrief met 2 of 3 dagen en daarna op een complete weektaak (minimaal in groep 6).

evaluatie school

De taakbrieven zijn geëvalueerd en vervolgens aangepast aan onze wensen. De lesdoelen worden benoemd, er wordt meer tijd besteed aan de planning. De taakbrieven worden vanaf januari groep 2 gebruikt. Vanaf groep 4 wordt de taakbrief als weektaak aangeboden, waarbij we rekening houden met het individu.

bevindingen visitatieteam

De taakbrief is vernieuwd. De leerlingen kunnen hiermee werken.

Het visitatieteam vraagt zich af of de collega's de functionaliteit van de taakbrief nog eens onder de aandacht willen brengen in het licht van het reflecteren, formuleren van het doel en de extra taak.

Een vervolg aanbeveling of ontwikkelpunt is gericht op de taakbrief als middel en niet als doel.

De doelen die op de taakbrief genoteerd staan, zijn vrij algemeen of geven aan wat ze gaan doen. Dit is per groep verschillend. Ook zou het mooi zijn wanneer kinderen de keuze krijgen in hoe ze gaan werken om een bepaald doel te bereiken.

advies 1.

Maak van consultatie meer gebruik, ook binnen de school.

evaluatie school

In het schooljaar 2014-2015 zijn we gestart met observaties in de groepen. Naar aanleiding van het inspectierapport zijn die observaties sterk uitgebreid en inhoudelijk aangepast. Er is gebruik gemaakt van externen, zoals analist en begeleider van de PO-raad, een ex-inspecteur en ambulante begeleider van de zorgkoepel voor video interactie in een groep.

In februari 2016 zijn we gestart met collegiale consultatie met gebruik van een kijkwijzer en begeleiding van een ex-inspecteur.

bevindingen visitatieteam

In de documenten is te lezen dat collegiale consultatie is gepland en uitgevoerd. In het gesprek met de directeur is dit bevestigd.

Er wordt gebruik gemaakt van een prima kijkwijzer en de opzet van collegiale consultatie is een mooie ontwikkeling.

advies 2.

Zorg voor meer zichtbare strategieën in de groep.

evaluatie school

De Daltonregels zijn zichtbaar en staan op de taakbrief. De basis strategieën hangen zichtbaar in de klassen of bij individuele kinderen.

bevindingen visitatieteam

Zichtbare strategieën zijn door het visitatieteam waargenomen in alle groepen.

De Daltonregels worden op de taakbrief genoemd en kinderen kunnen ze evalueren. Ook hangen er werkvormen en hulpstappen in de klas waar door de leerkracht actief naar teruggegrepen wordt.

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

We werken sinds januari 2015 "kind-nabij". We bespreken met de kinderen de manier van werken, geven instructie steeds meer op maat en houden kind-gesprekken om motivatie en opbrengsten te verhogen.

bevindingen visitatieteam

Kinderen werken met een taakbrief, waarin rekening wordt gehouden met verschillen tussen kinderen. Kinderen hebben de keuze om hun eigen werk te plannen en uit te voeren. Hierbij valt op dat de meeste kinderen kiezen voor een vaste volgorde van maken van werk. Er zijn ruimtes, hoewel beperkt, waar kinderen hun werk kunnen maken. Er wordt gewerkt met doelenbomen. Kinderen stellen voor zichzelf een doel op en werken daar gedurende een tijd aan. Het gebruik van de doelenboom staat echter nog in de beginfase.

Kinderen laten zien dat ze 'dalton-kinderen' zijn, die goed om kunnen gaan met de geboden vrijheid en verantwoordelijkheid.

De instructie op maat is zichtbaar aanwezig. Er worden Kindgesprekken gevoerd. Deze mogen vaker uitgevoerd worden.

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakinhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Door de inzet op instructie en opbrengsten in de afgelopen periode heeft vooral 1.6 en 1.7 meer aandacht gekregen. Omdat we een inspectiebezoek krijgen is het loslaten en vertrouwen geven op dit moment moeilijker.

bevindingen visitatieteam

De school geeft aan dat loslaten en vertrouwen op het moment moeilijker is gezien de huidige situatie rondom inspectiebezoek. Het visitatieteam geeft aan dat dit los staat van elkaar. In elke situatie is een kind gebaat bij verantwoord loslaten en mede van daaruit het vertrouwen krijgen.

De differentiatie op instructieniveau geeft al een zekere mate van loslaten. In de groepen is zichtbaar dat de leerkracht controle houdt, maar ook een zekere mate van vrijheid geeft om kinderen zelf te laten ontdekken en initiatieven te laten nemen. Er heerst zeker een cultuur van controle bij de leerkrachten.

Het aanbod en de klassenorganisatie zorgt er voor dat de leerkrachten meer kunnen loslaten. De kinderen kunnen deze verantwoordelijkheid aan. De basis hiervoor is duidelijk aanwezig.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

We hebben onze schouders er onder gezet om z.s.m. het onderwijs op beide locaties op orde te hebben. Er is een sterke teambinding ontstaan. Ieder is zich meer bewust van het eigen handelen en de gevolgen. In deze sfeer kunnen en durven collega's elkaar aan te spreken en te helpen. Het gesprek gaat over onderwijs.

bevindingen visitatieteam

Er is sprake van doorgaande lijnen op beide scholen. Er wordt een groot beroep gedaan op alle 5 kernwaarden doordat de beide scholen gebruik maken van combinatiegroepen van 2, 3 en 4 groepen. Er moet wel rekening gehouden worden met de verschillende contexten waarin de scholen zich bevinden. Dit zal altijd blijven zorgen voor enige verschillen.

Het visitatieteam spreekt de bewondering uit over de wijze waarop het team samen de verantwoordelijkheid heeft genomen en vanuit deze verantwoordelijkheid gezorgd heeft de school weer naar 'groen' te brengen. Op beide locaties is deze teambinding dan ook voelbaar. Het is voor het visitatieteam niet zichtbaar, dat deze teambinding ook voor beide teams samen geldt. Dit heeft wellicht te maken met de geografische afstand die er tussen beide scholen heerst.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

In de context van “zeer zwak naar basis” hebben we de kinderen meer aan de hand genomen om sneller stappen te maken. Niet alleen de leerkrachten helpen elkaar, maar ook de leerlingen kunnen beter omgaan met uitgestelde aandacht, instructiemomenten, zelfstandigheid en samenwerken.

bevindingen visitatieteam

Op beide locaties treft het visitatieteam kinderen aan, die een hoge mate van zelfstandigheid tonen. De evaluatie, zoals beschreven door het team, is wat dat betreft herkenbaar. Er wordt bijvoorbeeld gewerkt met een blokje en een stoplicht als hulpmiddel voor het bevorderen van de zelfstandigheid. Deze instrumenten zijn goed bekend bij de kinderen en de kinderen laten zien met deze uitgestelde aandacht om te kunnen gaan.

De kinderen kijken hun werk na volgens een vaste procedure; deze procedure is duidelijk zichtbaar tijdens het bezoek.

Er is nog wel sprake van een leerkracht gestuurde organisatie. Nu de school het basisarrangement heeft ontvangen van de inspectie is er ruimte om de focus te gaan verleggen. Er is gelegenheid om het inhoudelijke gesprek aan te gaan over het hoe en waarom van daltononderwijs. Zorgen voor bewustwording, Dalton niet alleen in het DNA, maar ook helder in het vizier van iedere collega.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

We zijn ons bewust van de verschillen tussen de leerlingen en hebben een investering gedaan in ICT-middelen, zodat de kinderen meer zelfstandig hun taak kunnen uitvoeren in de taakwerktijd. We proberen de talenten van de kinderen meer tot uiting te laten komen d.m.v. de kanjertraining, samenwerken tussen onder- en bovenbouw, groep overschrijdend te werken, de leerlingenraad, kinderen eigenaar van een opdracht te maken en b.v. het werken met een coach.

bevindingen visitatieteam

Leerkracht is in veel gevallen nog sturend. Buiten de doelenboom is de ruimte die kinderen krijgen om zelf initiatieven te nemen of aan talenten te werken niet duidelijk zichtbaar.

Het op orde hebben van de randvoorwaarden om goed zelfstandig te kunnen werken wordt in elke groep teruggezien.

Er is veel ingezet, nu is het tijd om de kwaliteit te waarborgen en te borgen.

Er kan verder ingezet worden op het uitwerken van talentontwikkeling.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

De stichting Proo stimuleert de professionele leergemeenschappen op scholen. D.m.v. master classes en train de trainer bijeenkomsten zijn we voor het tweede jaar geschoold in begrijpend luisteren/lezen, woordenschat en taal-lezen.

Ons vergaderrooster is zo ingedeeld dat we om de twee weken gezamenlijk overleggen. Ieders inbreng op de ontwikkelpunten is belangrijk.

bevindingen visitatieteam

Uit gesprekken met de directeur en de bestuurder blijkt, dat vooral ook op stichtingsniveau veel aandacht wordt geschonken aan de ontwikkeling van de leerkrachten. Deze trainingen kennen vooral vanuit de stichting een verplichtend karakter en de stichting is hierin leidend. De bestuurder spreekt van professionele leergemeenschappen binnen Proo.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Door de kanjertraining stimuleren we de omgang met elkaar. Dit is o.a. tijdens maatjeswerk terug te zien. Werken en leren van en met elkaar kan alleen wanneer de sfeer goed is.

bevindingen visitatieteam

Tijdens de klassenbezoeken laten kinderen zien op goede wijze samen te kunnen werken. Hier is op school ook op ingestoken door gebruik van verschillende coöperatieve werkvormen. Het gebruik van het blokje is hierin een sturend instrument. Kinderen van verschillende leerjaren zitten in 1 groepje en helpen elkaar. Tijdens de klassenbezoeken bestaat samenwerken met name uit of elkaar helpen of samen werken aan een opdracht.

Er heerst een prettige sfeer in beide scholen. Kinderen laten elkaar in hun waarde. Leerkrachten stimuleren het samenwerken sterk.

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Door met elkaar het verbetertraject te zijn ingestapt, hebben we een open sfeer gekregen waarin we elkaar stimuleren en zo ons onderwijs op een hoger plan brengen. Ook hier geldt, dat we met elkaar het plezier in leren belangrijk vinden.

bevindingen visitatieteam

De open sfeer is absoluut waargenomen door het visitatieteam, zowel richting het visitatieteam als onderling. Er wordt met respect over elkaar gesproken. De voorwaarden zijn aanwezig om kinderen op goede wijze te laten samenwerken (zowel wat betreft de instrumenten als de houding van de kinderen).

Op de taakbrief zijn samenwerkingsvormen niet specifiek opgenomen.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Kernwoorden:
 Kanjertraining,
 Open communicatie
 Collegiale consultatie
 Elkaar ondersteunen
 Leerlingenraad

bevindingen visitatieteam

Vanuit een tegenslag heeft het team naast het oppakken van de verantwoordelijkheid (school moet weer 'groen'), ook duidelijk de samenwerking gezocht en gevonden. Dit blijkt vooral binnen de twee teams en in mindere mate tussen de twee teams. Er is een open cultuur, waardoor directie, team en leerlingen op respectvolle wijze samenwerken. Samenwerking tussen ouders en school is ook aanwezig. In de praktijk is duidelijk zichtbaar dat de genoemde kernwoorden door de school zorgen voor een veilige leefgemeenschap. De kinderen voelen zich op hun plek, er is een fijne pedagogische sfeer bij alle leerkrachten merkbaar en de kinderen worden gezien.

De afgelopen twee jaar heeft het team heel hard gewerkt en dat is ook merkbaar in de kritische wijze waarop elke collega spreekt over haar groep en eigen ontwikkelpunten en ontwikkelpunten van de school. Het team is ambitieus, maar heeft ook behoefte aan borging en een moment van rust en bezinning.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Iedere taakbrief beginnen we met de planning
 4.3 is voor ons een ontwikkelpunt
 4.4 d.m.v. kindgesprekken, reflectie op verschillende manieren en als onderdeel van de Kanjertraining.

bevindingen visitatieteam

Het doel van het plannen met de taakbrief wordt niet behaald. De weektaak wordt door een enkel kind volledig ingevuld. Daarbij komt dat de taken vaak evenredig zijn verdeeld en er weinig tot geen sprake is van verscheidenheid in de taakbrieven van de kinderen. De taakbrief is een aftekenbrief van taken.
 De doelen die op de taakbrief staan zijn vrij algemeen en soms is het ook geen doel maar een activiteit. Hier moet kritischer naar gekeken worden.
 Een mooie vervolgstap kan zijn dat kinderen zelf kunnen bepalen hoe ze aan bepaalde doelen willen werken (leren op eigen niveau en naar eigen mogelijkheden).
 Er wordt vrij veel mondeling gereflecteerd. De koppeling naar een vervolgdoel is nog niet duidelijk aanwezig. De school geeft zelf ook aan dat dit een ontwikkelpunt is.

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Reflectiedobbelsteen
 Smiley's
 Gesprek met kind
 Kringgesprek

bevindingen visitatieteam

Het reflecteren gebeurt nog vrij oppervlakkig. De dobbelsteen is gericht op de dagelijkse praktijk en kinderen weten wat ze te wachten staat. Omdat het op groepsniveau is blijft het ook vrij algemeen.
 De smileys op het planbord en op de taakbrief reflecteren voornamelijk op verwerking van de taken.
 Het reflecteren n.a.v. de Kanjertraining is niet gezien. Hierover is dan ook geen feedback te geven.
 De visie achter reflectie ontbreekt. Pas als de visie duidelijk is, kan er meer diepgang aangebracht worden aan de verschillende vormen en werkwijzen van reflecteren.

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Collegiale consultatie met de observatiewijzer en de begeleiding van een externe. De leerlijn reflectie hebben we nu beschreven en is in ontwikkeling.

bevindingen visitatieteam

De collegiale consultatie is duidelijk vormgegeven met een kijkwijzer. Hierdoor kunnen collega's elkaar goed observeren en voorzien van feedback. De leerlijn reflecteren is op leerlingniveau aanwezig. Meer diepgang is een ontwikkelpunt. Reflectie is nu een meer een werkvorm dan een cultuur.

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

In het verleden bleek het onderwijs niet effectief te zijn. De opbrengsten waren van een te laag niveau. Het verbeterplan werkt op drie niveaus:

- A. Verbeteren van de kwaliteit van het lesgeven
- B. Doorontwikkelen systeem van zorg en begeleiding
- C. Aanscherpen kwaliteitszorgbeleid

Dat heeft geleid tot heel directe aansturing en begeleiding van de kinderen. Wij zien nu, dat nog niet iedere leerling actief en efficiënt bezig is met zijn taak.

bevindingen visitatieteam

De evaluatie door de school op leerlingniveau is terug te zien in de praktijk. Een ontwikkelpunt is het structureel bijhouden van de geboden hulp en het rendement. De leerkrachten hebben goed zicht op welk kind welke vorm van aansturing en coaching nodig heeft.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Aan dit onderdeel is heel veel aandacht besteed. We hopen dat ook het visitatie-team dit terug ziet. Zie ons kwaliteitshandboek.

bevindingen visitatieteam

Het is zichtbaar dat het team hard gewerkt heeft aan effectief inzetten van lestijd, het afstemmen van de instructies en het gedifferentieerde lesstofaanbod. De pedagogische houding van de leerkrachten zorgt ervoor dat elk kind de mogelijkheid krijgt om het beste uit zichzelf te halen. Nog meer diepgang in de lesstof voor bepaalde kinderen is een ontwikkelpunt. De grove basis is aanwezig, de fijne lijnen moeten nog gezet worden.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Door inkrimping van het aantal leerlingen hebben we het schoolgebouw in Wezep efficiënt ingericht om zo rust en overzicht te houden. Op het Noordermerk is ook kritisch gekeken naar de inrichting en zijn aanpassingen doorgevoerd. De Daltonleerlijnen we jaarlijks terug komen in het teamoverleg. We maken gebruik van de IB-er en het kenniscentrum, SMW, GGD, logopediste, enz, als blijkt dat een kind de gestelde doelen niet haalt.

bevindingen visitatieteam

Door de groottes van beide scholen is er ruimte om mooie werkplekken te creëren. De scholen maken hier dan ook naar wens gebruik van. De doorgaande daltonleerlijnen verdienen verfijning en meer bewustwording van het team. De basis van het daltononderwijs op de Wereldweide en het Noordermerk zit verweven in het dagelijks denken en handelen van het team. Bewust zijn van ieders denken en handelen m.b.t. dalton is van groot belang.

6. Borging

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.
6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de daltonontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

- 6.1 De Daltondoelen zijn opgenomen in het jaarplan van de school en komen cyclisch terug in het jaar vergaderrooster. Na iedere bespreking van het onderwerp worden evaluaties genoteerd.
- 6.2 Zo is dit schooljaar het Daltonhandboek opnieuw besproken en beschreven door de Daltoncoördinator.
- 6.3 Op alle uitingen van de school, website, briefpapier, folders, facebook, wordt onze Daltonidentiteit uitgedragen.
- 6.4 Voor vaste medewerkers is afgesproken de Daltoncursus te volgen.
- 6.5 De Daltonmogelijkheden van het gebouw worden ingezet als het past in de groep.
- 6.6 Jaarlijks zetten we de oudertevredenheidspeiling uit met daarin vragen over de ontwikkeling van de school. De vragenlijst willen we uitbreiden met Daltonvragen.
De uitkomsten en resultaten komen terug in het teamoverleg en kunnen leiden tot aanpassingen in het schoolbeleid.

- 6.7 Onze administratief medewerker Mascha van Ommen is secretaris van Dalton-regio groot Zwolle. De daltoncoördinator bezoekt de Daltonbijeenkomst, waar nodig en mogelijk gaat de directeur mee. De regiodag van groot Zwolle wordt door het hele team bezocht.
- 6.8 Door met de leerlingen te praten over wat Dalton is en betekent voor onze school hopen we ze meer betrokken te laten zijn bij de Daltonontwikkelingen.
- 6.9 Ontwikkelpunt
- 6.10 Waar nodig.

bevindingen visitatieteam

Op alle genoemde punten heeft het visitatieteam gezien dat er op schoolniveau voldoende is geborgd op het gebied van dalton.

Het Daltonboek is op dit moment een verzameling van afspraken en niet uniform geschreven. Dit is een aandachtspunt. Maak het daltonboek meer eigen en verwerk er duidelijker jullie eigen visie in.

Ouders kunnen en willen meer betrokken worden bij de daltonontwikkeling van de school. De afgelopen twee jaren is voornamelijk de focus gelegd op de zorg voor het basisarrangement. Nu is er de tijd om meer verdieping te brengen in de daltonontwikkeling en dit te beschrijven in het Daltonboek.

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

Noordermerk:

Op de Noordermerk is geen leerlingenraad. Er zijn vier leerlingen aanwezig vanuit groep 3, 4 en 7. Deze leerlingen zouden prima kunnen participeren in een leerlingenraad. De kinderen geven aan dat de Noordermerk een fijne school is. Er zijn niet veel leerlingen, dus er is veel aandacht voor iedereen. Iedereen kent elkaar en we kunnen elkaar allemaal helpen.

De kinderen geven aan dat ze veel samenwerken. En elke week wordt er een andere regel besproken.

De doelenboom vinden ze leuk en fijn om mee te werken. Ook de instructietafel wordt genoemd. Hier zit juf met een klein groepje kinderen en geeft ze extra uitleg/hulp.

De gele flappen in de school zijn voor Dalton. Hierop zetten ze hoe ze samenwerken, wat de daltonregels zijn.

Er zijn ook leuke spelletjes. De kinderen bedoelen hiermee de coöperatieve werkvormen. De dobbelsteen wordt zo nu en dan gebruikt. Eén leerling geeft aan dat juf niet altijd zijn vragenblokje ziet. Ze geven elkaar tips hoe je dit kan oplossen. Bijvoorbeeld door met je andere werk verder te gaan of even naar juf te gaan en te vertellen dat je best wel vaak moet wachten.

Vanuit de visitatiecommissie geven wij het advies om kinderen meer met de leerkracht te laten overleggen. Het zijn kinderen met veel ideeën, maar ook vrij terughoudend in het bevragen van de leerkracht voor meer duidelijkheid van hun taken of voor het bespreken van de ideeën die ze hebben.

Wereldweide:

De kinderen geven aan het fijn te vinden op school. Ook als je nieuw bent, word je leuk verwelkomd. Het is een kleinere school, waardoor je meer aandacht krijgt en beter wordt geholpen. Je kunt ook altijd terecht bij de juf.

De leerlingenraad is actief en regelt voldoende leuke activiteiten, bijvoorbeeld een disco. De leerlingen zijn gekozen middels een verkiezing, waarbij ze een poster moesten maken en vertellen waarom zij graag in de leerlingenraad willen. Uiteindelijk worden de leden gekozen door de leerlingen van de school. Een reden om in de leerlingenraad te gaan is het hebben van goede ideeën.

De leerlingenraad vergadert ongeveer 1 keer per drie weken volgens een agenda, die wordt opgesteld door de juf. Ze hebben een budget te besteden, waarbij ze ook zelf zorgen voor inkomsten door het organiseren van activiteiten. Ideeën kunnen leerlingen indienen middels een ideeënbus.

Soms gaat een voorstel van de leerlingenraad niet door.

Wat ze niet zo leuk vinden is het continuooster; ze geven aan dat ze hierin niet zijn meegenomen. Grote verschil tussen een daltonschool en een reguliere school is volgens een nieuwe leerling het werken met een takenbrief en blokje en dat er van leerlingen meer zelfstandigheid wordt gevraagd.

De kinderen hebben het erg naar hun zin om de Wereldweide.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

De leerkrachten hebben lessen laten zien waarbij de pedagogische en didactische vaardigheden van de leerkrachten goed zijn waargenomen. De open ruimtes waarin het primair proces te zien was ademde een warme sfeer uit. Er is veel gebruik gemaakt van coöperatieve werkvormen. Vormen van coachrelaties tussen leerlingen waren zichtbaar. Er is behoefte aan verduidelijking van de termen: feedback, evaluatie en reflectie.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

De directeur heeft het beeld geschetst van de problematiek van de afgelopen jaren. Er is veel geïnvesteerd in de kwaliteitsverbetering van de instructie, de zorg en het zorgbeleid. Dit heeft geresulteerd in een basisarrangement voor de school.

De daltoncoördinator heeft samen met het team de aanbevelingen uitgevoerd.

Het implementeren van de kernwaarden blijft een voortdurend proces.

De doorlopende leerlijnen zijn opgenomen in het Daltonboek. Deze zijn voor elke groep uitgeschreven.

Uit de gesprekken met ouders

Gesprek vindt plaats met 2 ouders, een derde ouder is verhinderd. Beide ouders zetten zich actief in voor school; 1 ouder is voorzitter MR, andere ouder is voorzitter van de oudercommissie.

Ouders geven aan dat de school een lastige periode heeft doorgemaakt als gevolg van een negatieve beoordeling van de inspectie en de lage opbrengsten. Deze uitslag kwam destijds wel als een verrassing. De school heeft dit echter goed opgepakt en meteen een ouderavond belegd. Ook het bestuur heeft hierin zijn verantwoordelijkheid genomen. Voorzitter MR heeft in deze periode ook bijna dagelijks contact gehad met de bestuurder.

Het team heeft vervolgens veel werk verzet om de school weer op 'groen' te krijgen. Door deze ontwikkelingen is dalton enige tijd geen agendapunt geweest en mag daar nu weer meer aandacht aan geschonken worden. Wel geven ouders aan, dat dalton 'in de DNA van de teamleden zit', waardoor dalton niet is weggezakt, maar goed verweven zit in het onderwijs. Ook geven ze aan dat de school zich veel meer mag profileren als dalton-school. Het wordt niet altijd meer als bijzonder ervaren, het zijn van een daltonschool, maar dat is het natuurlijk wel.

Resultaat van de afgelopen periode is dat er nu 1 directeur is voor 2 scholen, die leiderschap toont. Het team laat een open houding voor aanpassingen zien en iedereen is weer op scherp gezet. Ook de MR heeft in deze gekeken naar de eigen rol en veranderingen doorgevoerd. Zo zijn er nu tijdens de MR-vergaderingen ook momenten dat er zonder directeur wordt overlegd.

Eén ouder geeft aan heel bewust gekozen te hebben voor daltononderwijs (kind heeft meer vrijheid, leren plannen). Ouders merken op dat er de laatste jaren meer aandacht is gekomen voor het individuele kind (zichtbaar gevolg op keuze school voor kind-nabij onderwijs). Dit gebeurt ook in samenwerking met andere scholen die vallen onder Stichting Proo Noord Veluwe.

Indien er sprake is van soort pestgedrag, wordt dit door school goed opgepakt, waarbij zowel ouders als kinderen worden meegenomen in de oplossing.

Dalton wordt niet als zodanig punt geagendeerd bi de MR of de OC. Wel wordt bijvoorbeeld met het maken van groepjes rekening gehouden met de samenstelling, waarbij de ouders kinderen een verantwoordelijke taak krijgen ten opzichte van de jongere kinderen.

Parels van de school volgens de ouders:

De kracht is het samenwerken, zowel binnen het team als in de groepen.

De omgang van kinderen onderling (zijn respectvol en kennen een verantwoordelijkheidsgevoel).

De driehoeksgesprekken (kind, leerkracht – ouder) worden als zeer waardevol ervaren.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: Berend Redder

De bestuurder schetst hetzelfde beeld als de directeur van de beide scholen. Door de situatie heeft de stichting gekozen voor 1 directeur voor beide scholen. Er is een plan van aanpak opgesteld in samenwerking met de MR.

Het verbetertraject bevatte o.a. de volgende onderwerpen: positie van de school, formatie, gewenste leermiddelen en een kwaliteitsanalyse.

De bestuurder is trots op het feit dat beide scholen in korte tijd hebben laten zien dat ze vakbekwaam zijn in uitvoering van het pedagogisch en didactisch handelen. Er is gesproken over een vakkundig leiderschap van de directeur en de intern begeleider.

De bestuurder heeft aangegeven dat het leerlingenaantal van beide scholen onder de norm valt. Er is een risico voor de bestaanszekerheid van beide scholen. Er wordt een plan uitgewerkt voor PR om het leerlingenaantal te laten groeien. Opvallend is dat ouders bewust kiezen voor openbaar daltononderwijs in dit christelijk gebied.

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		x
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		x
2	Zelfstandigheid		x
3	Samenwerking		x
4	Reflectie	x	
5	Effectiviteit- doelmatigheid		x
6	Borging		x

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
X	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr.1	Kijk nog eens naar de inhoudelijke kant, vormgeving en schrijfstijl van het Daltonboek. Maak er één eigen document van twee scholen van.
Nr.2	Maak het doel van de uitvoering van de Reflectie zichtbaar in de school.
Nr.3	Organiseer overlegbijeenkomsten in de regio om het schrijven van een visitatieverslag te verbeteren.

slotopmerkingen

Het visitatieteam bedankt het team voor een warm ontvangst en de flexibiliteit van de mensen. De directeur kan trots zijn op de leerkrachten die in korte tijd veel werk hebben verzet. Ga de komende tijd je profileren als daltonscholen en wees als leerkracht trots op je rol als ambassadeur van het daltononderwijs.

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visiteurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.
N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de “slotopmerkingen” genoemd in het visitatieverslag.

Het visitatieverslag is in het team besproken, waarbij we alle onderdelen hebben bekeken en voor onszelf aantekeningen en doelen hebben opgesteld.

We hebben de visitatie als leerzaam en heel prettig ervaren. Er was een open sfeer waar in iedereen kon zeggen wat er speelde en waar we mee bezig zijn. Omdat we net een inspectieonderzoek achter de rug hadden, konden we een soort van vergelijking maken. Daarbij was opvallend dat we het gevoel hadden dat de visitatie strenger was in de beoordeling. Met name op het gebied van zorg en begeleiding.

De klassenbezoeken waren plezierig. Het was ook fijn dat er meer tijd voor werd ingeruimd. We waren blij met de flexibiliteit van de visiteurs.

De terugkoppeling gaf ons goede inzichten in de dingen die we te doen hebben, was gericht op de praktijk en door het oordeel ook een opsteker voor de ontwikkeling waar we mee bezig zijn.

De reacties van de teamleden en de doelen en opmerkingen die we hebben verzameld:

Realisering aanbevelingen vorige visitatie:

Aanbeveling 1, Regels van gebruik van vrijheid al vanaf groep 1 aanleren: Kind doelen (doelenboom) worden in meerdere groepen ingevoerd in het komende schooljaar. We gaan ons richten op het invoeren van periodedoelen.

Aanbeveling 2, Zorg voor meer differentiatie in de opdrachten en maak dit zichtbaar op de taak: Achterkant taakbrief wordt komend schooljaar verder ontwikkeld.

Aanbeveling 3, Ruim elke dag tijd in om ook mondeling te reflecteren en maak samen met de reflectie op de taakbrief daar gebruik van: We gaan de komende twee jaar het onderdeel reflectie uitwerken, Een duidelijke visie formuleren, verschillende vormen inzetten en (aanbeveling 2 van deze visitatie) de kinderen veel meer laten weten waarom ze reflecteren en waarop.

Aanbeveling 4, De taakbrief: We gaan het komende jaar werken aan het geven van mogelijkheden om de taak te verwerken, waarbij kinderen keuzes kunnen maken in hoe ze dat gaan doen.

De adviezen vinden wij positief en nemen we mee in onze verbeterplannen.

De opmerkingen over deze visitatie:

Vrijheid in gebondenheid:

Ons voornemen is om meer gebruik te maken van kind gesprekken, waarbij we reflecteren op het werk en de stap maken naar het vervolgdoel in de ontwikkeling.

We streven naar meer “loslaten” van de leerlingen, waarbij we rekening houden met de groepen.

We ervaren een gezamenlijk gedragen visie in beide teams. De leerling populatie maakt dat we op de locaties iets verschillen in de aanpak, maar daar hebben we onze weg in gevonden.

Zelfstandigheid:

We moeten ons bewust zijn dat leerlingen ook moeten leren wat Dalton is in onze school en wat het voor hun betekent. Dat moet een regelmatig terugkerend onderwerp zijn.

Talentontwikkeling wordt een onderdeel van onze aanpak. Dat kan op de taakbrief, maar wordt in het overleg komend schooljaar bepaald.

Samenwerking:

We gaan de afspraken die we hebben gemaakt over het werken met de taakbrief, als middel om Dalton in de school vorm te geven, met elkaar vastleggen. Daarnaast zullen we de samenwerkopdrachten meer zichtbaar maken.

Reflectie:

Zie onze opmerkingen hier boven, we gaan reflectie als onderdeel van ons verbeterplan opnemen.

Effectiviteit/ doelmatigheid:

Door meer aan te sluiten bij de (Dalton) leerlijnen van de kinderen kunnen we ons “kind-nabij” onderwijs veel meer inhoud geven. Dat is een groot doel in onze ontwikkeling.

Borging:

Het Daltonhandboek wordt een terugkerend onderdeel van de vergadering.

Het is opgenomen in het vergaderrooster zodat het cyclisch aan bod komt.

Daarnaast gaan we ouders meer betrekken bij de Dalton ontwikkeling. We gaan hier een plan voor opstellen dat ouders uitnodigt om meer betrokken te worden.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Kijk nog eens naar de inhoudelijke kant, vormgeving en schrijfstijl van het Daltonboek. Maak er één eigen document van twee scholen van.
actie	Maandelijks is Dalton onderwerp op de gezamenlijke teamvergadering.
uitvoerenden	Daltoncoördinator en schoolleider
tijdvak	Schooljaar 2016 – 2017
scholing/ externe ondersteuning	Regio Groot Zwolle – Daltonbijeenkomsten gebruiken we voor intervisie en ontwikkeling.
toelichting	Wij vinden het Daltonhandboek een werkdocument dat regelmatig aandacht moet krijgen, zodat we iedere aanpassing bespreken en zo ons Daltononderwijs actueel houden.

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Maak het doel van de uitvoering van de Reflectie zichtbaar in de school.
actie	We gaan ons verdiepen in hoe wij reflectie vorm willen geven. We gaan samenwerking zoeken met andere Daltonscholen van de stichting Proo om verschillende reflectievormen en middelen te kunnen inventariseren.
uitvoerenden	Team
tijdvak	2016 - 2018
scholing/ externe ondersteuning	Regio Groot Zwolle – Daltonbijeenkomsten gebruiken we voor intervisie en ontwikkeling.
toelichting	We vormen een duidelijke visie m.b.t. reflectie en de inzet van verschillende reflectievormen en middelen. Kinderen moeten ook weten waarom ze reflecteren en waarop.

aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Organiseer overlegbijeenkomsten in de regio om het schrijven van een visitatieverslag te verbeteren.
actie	Het visitatieverslag wordt jaarlijks beschreven. Op de jaarlijkse evaluatie dag worden de Daltonactiviteiten, zoals de aanpassingen in het Daltonhandboek en het visitatieverslag geëvalueerd.
uitvoerenden	Team
tijdvak	Dit gaan we jaarlijks aanpassen.
scholing/ externe ondersteuning	De Daltoncoördinator heeft de scholing omtrent het schrijven van een visitatieverslag afgerond. Waar nodig wordt hulp ingeschakeld via dalton Regio Groot Zwolle
toelichting	Om het visitatieverslag actueel te houden gaan we het verslag jaarlijks bespreken en waar nodig aanpassen.

Slotopmerking:

We zijn heel blij en trots dat de bezoekers ons een aanbeveling voor licentieverlenging van 5 jaar geven. Zoals al gezegd hebben we de visitatie als heel prettig ervaren en dat heeft alles te maken met de deskundigheid van de bezoekers. Dank daarvoor!

**Ondertekening school en
visitatievoorzitter voor gezien**

naam	functie	handtekening	datum

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.